

Şiddetsizlik: Şiddetin Yokluğundan Daha Fazlası

Jørgen Johansen

Nonviolence: more than the absence of violence, 2007

Şiddetsizlik Merkezi tarafından yayına hazırlanmıştır.

Çeviri: Berkcan Tezcaner

Giriş

Şiddetsizlik üzerine olan araştırmalar hiçbir zaman Barış Araştırmaları akademik alanında hakim olmamıştır. Şiddetli çatışmalara odaklanmaya kıyasla, barışçıl olanlar her zaman küçük bir yan çizgi olmuştur. Diğer yandan son 100 yılda şiddetsizlik pratikleri çok gelişmiştir. Bir sonraki bölümde şiddetsizliğin iki ana formunu anlatacağım ve sonrasında bu alanlar içerisinde daha detaylı bakış açılarıyla ve ileri düzey tartışmalarla derinleşeceğiz. Şiddetsizliğin son on yıldaki etkili kullanımı politik devrimlerde olmuştur. Bu bölümde 1980'lerden itibaren dünyayı yerinden oynatan şiddetsiz devrim dalgaları ele alınacaktır. Son olarak, bunlardan yola çıkarak sihirli küremizden gelecekte neler olabileceği üzerine öngörüler yapmayı deneyeceğim.

Şiddetsizlik Kavramı

Şiddetsizlik kelimesi farklı bağlamlarda karşımıza çıkmakta. Genellikle diğer konular için bir tanımlayıcı olarak kullanılır ve bu nedenle onu başka bir kelime izler. Şiddetsiz eylem, şiddetsizlik felsefesi, şiddetsiz iletişim, şiddetsiz savunma ve dahası. Şiddetsizliği kendi içinde tanımlamasını yapmak imkansızdır. Çoğu insanın olumsuz olarak gördüğü iki kelimedenden oluşur: şiddet ve sizlik eki. Çoğu dilde aynı yapıya sahiptir. Avrupa dilleri arasında Almancası en farklı olanıdır: gewaltfrei

(şiddetten arınmış). Hiçbir dilde pozitif bir çağrışım yapmıyor. Son yıllarda bazıları yeni kavramları daha çekici bir anlamla tanıtmak için ellerinden gelenin en iyisini yaptılar. Almanca gütekraft (iyi güç) buna verilebilecek örneklerden bir tanesidir.

Neden şiddetsizlik?

Şiddetsizlik, karşı karşıya gelen insanlar için her zaman ilk seçenek olmamıştır. Neden bazılarının şiddetsizliğe başvurduğu sadece teorik olarak değil, gerçekten önemli bir sorudur. Ayrıca, bir çatışmada nasıl davranacakları konusunda yardım arayanlara da rehberlik edebilir. Birçok pasifist için hayatın kendisi dokunulmaz veya kutsal bir değere sahiptir ve bu nedenle diğer canlılara zarar vermek her zaman yanlış bir harekettir. Bazıları bunu insanlarla sınırlar, bazıları için ise tüm yaşam biçimlerinin nihai bir değeri vardır.

Faydacı zihinler için durum biraz daha farklıdır. Birçoğu, bir çatışmanın sonucunu etkilemek için şiddet kullanmanın, yanılmanız durumunda eylemlerinizi tersine çevirmenin genellikle çok zor olduğunu savunuyor. Zaman zaman yanlış kararlar verdiğimizizi kabul etmek kolaydır. Yanlış varsayımlara dayanarak şiddetle hareket edersek, eylemlerimizi tersine çevirmek nadiren mümkündür. Bu şiddetin aşırı biçimlerinde belirgindir. Birini öldürmek tersine çevrilemez, ancak aynı şey birçok fiziksel veya ciddi psikolojik şiddet biçimi için de geçerlidir.

Aynı şekilde, birçok kişi şiddetin çok geniş kapsamlı olduğunu savunuyor. Her insan çeşitli 'rollere' sahip fakat çoğu zaman bu rollerden sadece bir veya birkaçıyla çatışırız. Bir sendikacı olduğunuzu düşünün; aynı anda bir kadın, futbolcu, arkadaş, kız evlat, çevreci, hristiyan, sosyolog, sosyal demokrat, asker ve Norveçli olabilirsiniz. Fakat benim problemim bunlardan sadece asker olan kişiliğinizle. Afganistan'daki ISAF kuvvetlerinde gönüllü subay olarak Afganistan işgalinin bir parçası iseniz, işgal altındaki bir ülkede işgalci bir asker olmanız dışında hiçbir rolle ilgili sorunum yok. Eğer sizi vurursam diğer rollerinizi de öldürmüş olurum. Şiddet, farklı rolleri ayıracak kadar spesifik değildir. Bu, Kitle İmha Silahlarına (WMD) karşı

olmanın ana nedenlerden biridir. ABD'nin 1945'te Hiroşima ve Nagazaki'ye attığı nükleer bombalar, birkaç kilometrekare içindeki tüm yaşam formlarını öldürdü ve daha birçokları için hayatı yok etti. Şiddet kördür. Şiddetsiz yöntemlerin çoğu çok daha spesifiktir. Bir kişinin veya bir grup kişinin belirli bir rolüne yönlendirilebilirler. Örneğin, futbol antrenörünüz ile futbol antrenörlüğü rolüyle çalışmaya devam ederken, çocuk işçi çalıştırdığı yerel dükkanın sahibi rolünü boykot etmek mümkündür. Veya yerel politikacıların kararına karşı bir protestoya katılabilirsiniz, ancak yine de arkadaş canlısı komşular olabilirsiniz.

Şiddet kullanıldığında, genellikle karşı tarafın da şiddet uygulamasına neden olur ve kontrolden çıkabilecek bir şiddet sarmalın ilk bükümü olur. Şiddetsizliği tercih edenlerin çoğu için şiddet araçlarının sonuçlarından korkmak, şiddetsizlik lehine güçlü bir argümandır. Siyasal hareketler içinde uzun bir tartışma, araçların amaçları nasıl etkilediğidir. Şiddet içermeyen hareketler içindeki önde gelen figürlerin çoğu, şiddet içeren araçların şiddet içeren sonuçlara yol açtığını savundu. Son yıllarda bu tartışmalar, birkaç silahlı hareketten daha fazlasında da dikkat çekmiştir. Eski gerilla askerleri, askeri araçların nasıl bir araç olmaktan çıkıp harekete tamamen hakim hale geldiğini anlatıyor. Bazıları, silahlı araçların hareketin tek odak noktası haline geldiğini ve siyasi hedeflerin daha az önemli hale geldiğini savunuyor. Bugünlerde birçok harekette en etkili araçların ne olduğu konusunda yoğun bir tartışma yaşanıyor.

Araçlar ve amaçlar arasındaki ilişkiler üzerine yapılan tartışmaların çoğu, şiddet içeren araçların sorunlu sonuçlarına odaklanmıştır. Geleneksel şiddetsizlik araçlarının ne dereceye kadar şiddet içermeyen amaçlarla sonuçlandığı da aynı ilgiyi çekmiştir. Şiddetsizlik dalgalarıyla ilgili önceki bölümde gördüğümüz gibi, son yıllarda şiddetsiz devrimlerin uzun vadeli sonuçları hakkında daha fazla araştırmaya ihtiyaç var. Şiddet içermeyen tüm araçların her zaman şiddet içermeyen amaçlarla sonuçlanacağı belirsizdir.

Şiddetsizlikten yana olan bir diğery yaygın argüman, aktivistlerin kişilerden çok sorunlarla mücadele etmeleridir. Şiddet insanlara etki eder fakat ideolojilere, kararlara ve politikalara etki etmez. Siyasi çatışmalarda bireylerin rollerini abartma eğilimindedir. Merkezi konumlardaki bireyler değıştirildiğinde, sistemler eskisi gibi az çok işleyişine devam eder.

Birçok tartışma şiddetsizliğin şiddetten daha etkili olduğunu savunuyor. Çoğu toplumsal harekette şiddet araçları hakkında bir seçim bile yoktur; tek seçim, önlerindeki hareket için hangi şiddetsizlik tekniklerin uygun olduğudur.

Şiddetin yeni sorunlar yarattığı, birçok kişinin deneyimlediği bir gerçektir. Şiddet kullanımının bir sonucu olarak, genellikle konudan uzak yeni çatışmalar ortaya çıkar. Bunlar, odağı ortadan kaldırır ve ana hedefler için aksi halde kullanılacak kaynakları geri çeker.

Örtüşen iki gelenek

Şiddetsizliğin tarihi, birbiriyle bağlantılı iki geleneğe sahiptir; pasifizm ve pragmatik gelenekler. Pasifist gelenekte, şiddet içermeyen fikirleri, yönleri, görüşleri ve vizyonları dinlerden, felsefelerden, etik ve yaşam tarzlarından alırız. Pasifistler için hiçbir amaç diğery insanları öldürmeyi haklı çıkarmaz. Pek çok pasifist, insanlara ve diğery canlılara zarar verilmesinin her türüsüne karşıdır. Pragmatik gelenek şiddetsiz eylemi devrimler, sosyal hareketler ve savunma sistemleri için önemli ve etkili bir politik araç, taktikler toplamı ve iletişim aracı olarak görür. Pasifist gelenekçi pek çok kişi pragmatik gelenek içindeki yöntemleri aktif olarak kullanır, ancak şiddet içermeyen becerileri kullananların çoğu pasifist görüşleri paylaşmazlar.

Geçmişte, pasifist gelenekler daha güçlüydü. Pasifizm hiçbir zaman çoğunluğun görüşü olmadı, ancak tarihsel olarak pasifist şiddetsizliğin uygulayıcıları, pragmatistlerden sayıca üstündü. Günümüzde bunun tam tersi bir durumla karşı

karşıyayız. Pragmatik nedenlerle aktif şiddetsizliği kullananların sayısı artık pasifistlerden daha fazla.

Önümüzdeki bölümlerde bu iki geleneğin hikayesini anlatacağım ve her birinin özelliklerini karşılaştıracam. Ardından, nerede örtüşmelerin olduğunu ve şiddetsizlik araştırma ve uygulamaları kapsamındaki en son gelişmeleri anlatacağım.

Pasifist gelenek

Pasifist şiddetsizliğin tarihine din temelli yaklaşımlar hakim olmuştur. Kutsal kitaplardan, gurulardan, tanrılardan, imamlardan, rahiplerden ve farklı dinlerden diğer önde gelen kişilerden esinlenerek, muhtemelen her zaman şiddetsizliğe adanmış dini inanç grupları olmuştur. Teist pasifistler, şiddet eylemlerinin Tanrı'nın iradesine aykırı olduğuna ve dolayısıyla günah olduğuna inanıyorlardı. Bazı yazarlar, günümüzün önde gelen dinlerinin yükselişinden önce, erkek tanrılardan ziyade kadın tanrıçalara sahip diğer inanç sistemlerinin şu anda yaygın olanlardan daha barışçıl olduğunu iddia ediyorlar.

Tüm dinlerde, kendi kutsal metinlerinde ve sözlü geleneklerinde şiddet kullanımı için herhangi bir gerekçe bulmayan temsilciler bulacaksınız. Ancak bunlar genellikle istisnalardır. Çoğu dindar, saldırıya uğrayan bireylerin, grupların ve devletlerin çatışma durumlarında şiddet kullanımını haklı bulur. Kutsal kitapların tek bir 'doğru' yorumu yoktur, ancak neredeyse hepsi tanrıların iyi bir amaç için savaşa girdiği ve düşmanlara karşı son derece şiddetli araçlar kullandığı hikayeler anlatır. Lun Yu,¹ Wu Ching,² Bhagavad Gita,³ Kuran,⁴ Yeni Ahit,⁵ Tanah,⁶ Talmud,⁷ Tao-te-ching,⁸ Guru Granth Sahib⁹ ve Veda¹⁰ gibi kutsal metinlerin tümü Şiddetin haklılığı sorunu üzerine birçok farklı şekilde yorumlanır. Pek çok takipçiye göre, bu metinlerde şiddet kullanımı için iyi bir neden veren alıntılar bulmak, diğerlerinin pasifist bir kanaat için rehberlik bulması kadar kolaydır.

Her dinde, ana akım takipçilerden daha tutarlı pasifist olan mezhepler buluruz. Hıristiyanlık içinde Brethren, Mennonitler ve Quakers gibi sözde 'barış kiliseleri' bu tür mezheplere örnektir. Jainizm ve Bahai dinleri, şiddet içermeyen görüş ve uygulamalarında çok katıdır. Onlar için şiddetsizlik felsefesi dinlerinin özüdür.

Şiddetsizlik felsefelerinin ana düşüncesi, şiddet kullanımının ahlaki olarak yanlış olduğudur; amaçlar araçları haklı çıkarmaz. Şiddetsizliğin en yaygın anlayışı insan öldürme reddidir. Ancak şiddetsizlik felsefelerin çoğu bundan çok daha incelikli bir görüşe sahiptir. İnsanlara yönelik her türlü fiziksel ve psikolojik zararı şiddet içermeyen normun ihlali olarak görürler. Birçoğu, kapsamı sadece insanları değil, her türlü canlıyı kapsayacak şekilde genişletir. Bazıları tüm küresel ekosistemin yanı sıra maddi nesnelere de içermektedir.

Mohandas Karamchand Gandhi felsefesinde "ahimsa" kavramını kullanmıştır. Bhagavad-Gita'da (Sanskritçe kutsal bir metin) geçen ahimsa kavramı, genel olarak 'şiddetsizlik' veya 'zarar yok' olarak çevrilir. Bhagavad Gita'da kavram, "yara yok" veya "zarar yok"un diğer birçok biçimini tanımlayan diğer terimlerle birlikte kullanılmaktadır. Gandhi, bir dizi farklı zarar görmeyi içerecek şekilde kavramın kullanımını genişletir. Gandhi felsefesinde bu sadece fiziksel eylemler meselesi değil, aynı zamanda ahimsa'nın insanları düşüncelerinde, sözlerinde ve eylemlerinde yönlendiren bir ilke olması gerektiğini savunur. İnsan doğasının çok iyi farkında olarak, böyle bir normu tam olarak yerine getirmenin imkansızlığı konusunda netti, ancak bu, diğer canlıların yaralanmasını mutlak minimuma indirmek için her türlü çabayı göstermeyi imkansız kılmamaktaydı.

Gandhi yanlış bir şekilde pasifliği teşvik ettiği için eleştirilmiştir, oysa gerçekte pasifliğin kendisinin şiddet olabileceğini ileri sürmüştür: 'yaşayan bir varlığa yönelik her türlü zarar verme eylemi ve mümkün olduğunda şiddetsiz çabalardan kaçınarak böyle bir eylemin onaylanması, ahimsa'nın ihlalidir ¹¹. Bu tutum, kavramı o kadar

genişletir ki, örneğin bastırma, manipülasyon, sömürü gibi zararlı eylemleri önleme çabalarından kaçınmayı bir şiddet eylemi haline getirir (Næss 1974: 48).

Bu görüşle ilgili birkaç soru sormak faydalı olabilir. Birincisi, evrensel mi? Norm her durumda bize rehberlik edecek mi ve tüm insanlar için geçerli mi? Gandhi bu noktada her zaman net değildi. Metninde bir canlının yaşamına son vermektan yana olduğunu savunduğu durumlar yer alıyor. Bunun bir örneği ötenazidir. Gandhi, hasta bir buzağıyla ilgili bir durumu anlatıyor ve korkunç acıyı sona erdirmenin tek yolunun buzağıya ölümcül dozda zehir vermek olabileceğinden bahsediyor. Şunları ekliyor: 'Cerrahi bir operasyondur ve o aynı durumda olsaydı ben de çocuğuma aynı şeyi yapardım' (Galtung ve Næss 1955: Bölüm 3). Bu, bugün Gandhi'nin şiddetsizlik konusundaki görüşünü yaygın olarak bilinmeyen veya kabul edilmeyen bir tarafıdır.

Ya diğer istisnai durumlar? Ya biri nehre düşerse ve yüzemezse? Cesur bir yüzücü yardım etmeye çalıştığında, tehlikedeki kişi paniğe kapılırsa, onu kurtarmanın tek yolu onu bayıltmaktır. Bu ahimsa normunun ihlali mi? Fiziksel şiddet içerse bile, çoğu insan böylesine bencil olmayan ve cesur bir eylemi kolaylıkla haklı çıkarabilir. Ulusal bir askeri savunma için bazı ortak argümanlarda ve birinin başkalarının hayatını biraz acı çekerek hayatlarını kurtarmaya çalışmasıyla ilgili durum arasında benzerlikler var. Askeri savunmanın ahlaki gerekçesi, birçok kişiyi kurtarmak için birkaç kişiyi feda etmenin doğru olabileceği fikrini içerir. Daha yüksek değerleri savunmak için yürütüldüğüne dair argümanlarla onları haklı çıkarmaya çalışmadan çok az savaş başlatıldı. Pasifist gelenekler, savaş durumlarında şiddet kullanımına ilişkin bu tür gerekçeleri kabul etmez. Köleliği, sömürgeciliği, ataerkilliği veya emperyalizmi de haklı çıkarmazlar. Bunların hepsi, sadece birkaç nesil önce çoğunluk tarafından meşrulaştırılan şiddet içeren kurumlardır. Ahlaki normlar nadiren durağandır. Zamanla değişirler ve bağlamdan bağlama farklılık gösterirler. Pasifistler için, kendine zarar veren eylemleri yargılamak daha zordur. Şiddetsiz geleneklerdeki birçok kişi kendi özgür iradeleriyle kendi bedenlerine zarar vermiştir.

Oruç ve açlık grevleri en bilinen iki eylem türüdür. Dünyanın dört bir yanındaki mahkumlar, taleplerine dikkat çekmek için açlık grevlerini bir araç olarak kullandılar. Gandhi birkaç kez ucu açık açlık grevlerine başladı. 11 Haziran 1963'te Budist rahip Thich Quang Duc, Vietnam Savaşını protesto etmek için kendini yakarak öldürdü. Thich Quang Du, Vietnam başbakanı Ngô Đình Diệm'in savaş sırasında Budist dinine baskı yapma şeklini protesto ediyordu. Birkaç keşiş ve rahibe ona katıldı. Dört ABD vatandaşı da ABD'nin Vietnam'a yönelik saldırısını protesto etmek için kendi kendini yaktı. Bu son derece acı verici intihar biçimleri birçok açıdan tartışılmalıdır. Çoğu dinde, hayatlarını bu şekilde sonlandıranlara derin bir saygı duyulsa da, bu tür eylemlerin nispeten az destekçisi vardır. Birçoğu, bu tür eylemlerin öldükten sonra ödüllendirileceğine inanmaktadır.

Bu gibi eylemleri yargılamaya gelince, farklı dini bağlamlar arasındaki farklılıkları anlamak önemlidir. Çoğu Hristiyan gibi bazıları için ölüm, diğerlerine göre çok daha kesindir. Dünyada binlerce canı daha olan bir Hindu için ölüm çok daha az dramatiktir. Gandhi için açlık grevi, mücadele ettiği sebep için ne kadar acı çekmeye istekli olduğunu göstermeye yönelik bir eylemdi. Eylemden ve olası ölümden yalnızca o sorumluydu. Hristiyan kültürlerindeki siyasi mahkumlar açlık grevlerinde ölmeye yakın olduklarında, medya ve kamuoyu genellikle bir mahkumun olası ölümü için başkalarını (örneğin siyasi liderleri) suçlar. Ölmek her dinde çok farklı bir süreçtir.

Şiddet kullanımı söz konusu olduğunda bir diğer faktör, etik normların evrensel olarak görülüp görülmediğidir. Tüm insanlar için geçerli mi? Batı geleneklerinde, normların ya herkes için ya da hiçbiri için geçerli olduğuna dair yaygın görüşler vardır. Örneğin Hint geleneğinde, karmanıza ve rolünüze bağlı olarak farklı normlar vardır. Bir Sadhu¹² için, her durumda şiddet kullanmaktan kaçınmak bir norm iken, savaşçı kastı Kshatriyas¹³ten birinin, halkını savunmak için şiddet yöntemlerini kullanma görevi vardır. Gier, Hinduizmi 'göreceli şiddetsizlik' olarak nitelendiriyor ve

bunun için birkaç neden veriyor: '(1) öldürme yasağı, yeminini en katı biçimde yerine getiren kişiye, yogilere ve Brahminlere bağlıdır; (2) aynı zamanda savaşta öldürme, nefsi müdafaa ve fedakarlık gibi durumlarla da ilgilidir; ve (3) bireysel kişisel çıkarla ilgilidir' (Gier 2004: 34).

Gandhi, bu konularda geleneksel bir Hindu görüşünü savunmuyordu. Ahimsa normunun evrensel olduğunu savundu ve Hindular arasında askeri savunmanın bir gereklilik olduğu şeklindeki yaygın görüşe karşı çıktı. Gandhi genellikle şüphe içindeydi ve farklı aktiviteler denedi. Politik ve ahlaki sorularla ilgili bir dizi yöntemi, politik eylemi ve görüşü test etti. Yazılarının çoğu tarihlidir. Orijinal yazılarında, her bir mektubu, makaleyi veya yorumu hangi tarihte yazdığını her zaman görebilirsiniz. Bunun nedeni, yeni şeyler öğrendiğinde fikrini değiştirmeye her zaman açık olmasıdır. Okurlarına, yazılarında aynı konu hakkında birkaç görüş bulurlarsa, en yenisine güvenmeleri gerektiğini söyledi. Temel değerlerinizi bile değiştirmeye yarayan bu değişime açıklık, Gandhi'nin metinleri okunurken hatırlanmalıdır.

Gandhi, çok güçlü bir ilişkisinin olduğu son derece dindar olan annesiyle bir evde büyüdü. Hindu ve Müslüman inançlarını birleştiren bir mezhebe aitti ve Hıristiyanları ve Jainleri evlerinde ağırladı. Modern Hindistan'ın en büyük Jain azizlerinden biri olan Shrimad Rajchandra, Gandhi'nin birçok manevi şüphesini giderdi ve onun için önemli bir kişisel ilham kaynağıydı: yerel halk Rajchandra'yı 'Gandhi'nin Gurusu' olarak adlandırdı (Hunter 2003).

Gandhi için felsefe yeterli değildi. Vizyonu, şiddetsiz ilkelere dayalı bir yaşam tarzı geliştirmek ve inşa etmektir. Şiddet içermeyen tekniklerin pragmatik kullanımı hakkında "Zayıflar İçin Şiddetsizlik" ve kendilerini şiddetsiz bir yaşam tarzına adanmış olanlar için "Güçlülerin Şiddetsizliği" terimlerini kullandı. Bu yaşam tarzı, öz disiplin, iddiasız yaşam tarzı, gerçeği içsel bir arayış, adaletsiz yasalara ve kararlara karşı işbirliği yapmama, yapıcı çalışma ¹⁴ ve rakibe karşı koymak için medeni cesareten oluşan bir bütündür.

Şiddetsizliğin dini bir inanca dayalı ünlü savunucuları arasında Leo Tolstoy, Martin Luther King, Jar ve Gandhi'yi buluyoruz. Onlar için insan yaşamının her şeyden daha yüksek bir nihai değeri vardı. İnsan hayatını feda edecek kadar önemli hiçbir şey yoktu. Bu inanç onları pasifist bir konuma götürdü ve yaşamdaki faaliyetlerine rehberlik etti. Birçokları için şiddetsizlik yaşam tarzlarının bir parçası haline geldi ve hayatlarının her alanını etkiledi. Günlük yaşamda şiddetsizlik, ne yiyeceğine, nasıl seyahat edeceğine, neyi tüketeceğine, diğer insanlarla (ve doğayla) nasıl ilişki kuracağına, yerel topluluğunun sorumluluğunu almak için nasıl davranacağına ve boş zamanınızda ne yapacağına karar verebilir. JP¹⁵ (Narain 1978) ve Narayan Desai ¹⁶ (Desai 1980) gibi Gandhi ile birlikte yaşayan insanlar, şiddetsiz bir yaşam tarzının kapsamlı etkilerini tanımlamak için 'Bütünsel Devrim ' terimini kullanırlar. Siyasi ve toplumsal devrim yeterli değildir; ayrıca her bireyde bir iç devrim olmalıdır. Hem JP hem de Narayan Desai, her bireyin içindeki değişimin açık ara en zoru olduğu konusunda netler.

Bu yaşam tarzı yönelimi içinde, pasifist gelenek ile pragmatik gelenek arasındaki en bariz örtüşmeyi buluyoruz. Hepsi olmasa da, şiddetsiz bir yaşam tarzına bağlı olanların çoğu aynı zamanda farklı türden şiddet içermeyen eylemlerde bulunma eğilimindedir. Yaşam tarzlarına toplumsal bir katılımı dahil ederler ve adaletsiz, ahlaksız veya basitçe yanlış politika ve kararlara karşı sivil toplum faaliyetlerine katılırlar.

Pragmatist gelenek

Pragmatik şiddetsizlik geleneğinin kökleri, toplumun özgürlük, demokrasi ve insan haklarına saygı için barışçıl yollarla mücadele eden kesimlerinde yatmaktadır. Bu araçlar, paydaşlar tarafından bir çatışma durumuna yön vermek için kullanılır. Savunucuları farklı şiddetsizlik stratejileri ve teknikler benimsediler. Bunları insanlık dışı ideolojilere, politikalara, sistemlere, kararlara ve yasalara karşı mücadelelerinde kullandılar. Araç seçimleri, etik kurallar ve ahlaki değerlerden çok neyin etkili

olduğuna dayanmaktadır. Tarih olarak çok gerilere gitse bile son 100 yılda daha fazla geliştiğini ve kullanıldığını söylemek yanlış olmaz. Bugün, terimi kullansalar da kullanmasalar da şiddetsizlik konusunda emek verenlerin çoğu pragmatik geleneğe dayanmaktadır.

şiddetsizlik teknikleri çoğu modern sosyal ve politik harekette sıklıkla kullanılmaktadır. Kadın ağları, sendikalar, evre grupları, dayanışma hareketleri, barış örgütleri ve sivil toplumun diğer kısımlarında, fikirlerini desteklemek ve amaçları için mücadele etmek için şiddetsiz eylemler düzenli olarak kullanılmaktadır. şiddetsiz eylemler amaçlarına daha geniş destek sağlamak, doğrudan ulaşmak ve rakiplerinin amaçlarına ulaşmasını engellemek için kullanılır.

Pragmatik yöntemde 'şiddetsizlik' ne anlama gelir? Farklı yazarlar ve aktivistler tarafından kullanılan farklı tanımların olduğu açıktır. Pek çok şiddetsizlik uygulayıcısı hiçbir zaman tam ve belirgin bir tanımlamaya ihtiyaç duymadı veya önermek istemedi, ancak sorulduğunda 'diğer insanlara karşı ciddi fiziksel şiddet kullanmadıklarını' söylediler. Diğerleri daha geniş tanımlara sahiptir. Bazıları her türlü psikolojik şiddeti de hariç tutacaktır. Spektrumun bir ucunda, yalnızca "insanları öldürmekten kaçınmaya çalışan" insanlar bulunurken, diğer ucunda "hayattaki uyumun her türlü bozulmasından" kaçınacak kişiler bulunur. Sonuncuları, yaşam tarzlarının bir parçası olarak şiddetsiz eylemleri kullananlar arasında bulacaksınız. şiddetsizlik aktivistlerinin çoğu ortada bir yerdedir, ancak "mükemmel uyum"dan daha çok "ldrmemeye" yakındır.

Hangi tanım kullanılırsa kullanılsın, bu eylemlerin açıklığa kavuşturmamız gereken bir yönü daha var. Bir eylem şiddet kullanmaktan kaçındığı için şiddetsiz bir eylem midir? Gandhi, yazısının ilk evrelerinde 'pasif direniş' terimini kullandı. Bu, şiddetsizliğin bir tür pasiflik olduğu ve hiçbir şey yapmamak şeklinde yorumlanabilir. Bu, şu anki tartışmalarda ve şiddet içermeyen eylem ve hareketlerin medyadaki haberlerde hâlâ kullanıldığını gördüğümüz bir yanlış anlamadır. Gandhi, 'pasif

direnif' terimini 'ahimsa' ve İngilizce yorumu, şiddetsizlik olarak değiftirdi. Daha sonra, kelimenin tam anlamıyla 'gerçeğe bağlı kalmak' anlamına gelen 'satyagraha'yı¹⁷ kullandı Buradaki nokta, şiddetsizlikle ne demek istediğimizi netleştirmemiz gerektiğidir. Vinthagen (2005: 136-46) kavramın tanımını geliştirmif ve netleştirmiştir. Vinthagen, şiddetsizlik için "şiddetsiz" olmanın yanı sıra "şiddete karşı" olmak gerektiğini savunuyor. Bir faaliyetin şiddet kullanılmadan gerçekleştirilmesi yeterli değildir. şiddetsiz olarak etiketlenme kriterlerini yerine getirmek için faaliyetin ayrıca şiddeti azaltmaya ve ortadan kaldırmaya yönelik olması gerekiyor.

şiddetsiz eylemler  geniş grupta sınıflandırılabilir: protestolar, işbirliği yapmama ve müdahaleler.

şiddetsiz protestolar

şiddetsiz protestolar, barışlıl muhalefet eylemleridir, ancak işbirliği yapmayı veya duruma doğrudan müdahale etmeyi reddetmeye kadar gitmez. Sembollerin, yürüyüşlerin, grev gzclerinin ve protesto toplantılarının kullanımı, şiddet içermeyen protestoların tipik örnekleridir. Çok çeşitli aktörler bu teknikleri düzenli olarak kullanır. Daha fazla örnek için, şiddetsiz Eylem Politikası'ndaki Bölüm 3'e bakın (Sharp 1973). şiddetsiz protestolar için en sık görülen hedef, bir muhalefet mesajı iletmektir. Resmi siyasi kanalların insanlara karar süreçlerinde söz hakkı vermemesine karşı, bir ses duyurma yöntemi olarak görülebilir. Protestoların kendileri görsel bir iletişim aracıdır ancak çoğu zaman mesajı açıklayan sloganlar, semboller veya zl sözlerle birleştirilirler. Protestolar normalde muhalefetteki temsilciler ile güçlü konumlardaki delegeler arasında daha fazla iletişime yol açan bir faaliyetler zincirinde sadece bir adımdır. Yerel, bölgesel ve küresel arenada her gün binlerce protesto gerçekleşiyor.

İşbirliği yapmama

İşbirliği yapmama, sendikalar ve grevlerinden yaygın olarak bilinmektedir. Çalışan rollerini yerine getirmeyi reddederek işverenlerine baskı yaparlar. Ancak aynı yöntemler birçok başka aktör tarafından ve farklı bağlamlarda kullanılmaktadır. Normal işbirliği düzeyini azaltmak veya tamamen geri çekmek, aktörler arasındaki güç ilişkisini değiştirir. Bu tür eylemlerin arkasındaki ana fikir, siyasi, sosyal veya ekonomik gücün bir düzeyde işbirliğine bağlı olmasıdır. Bu tür güçler, işbirliği düzeyini değiştirerek etkilenebilir. İşbirliği düzeyi birkaç faktöre bağlıdır. İşbirliği, ilgili aktörlere fayda sağladığı için var olabilir veya işbirliğini reddetmenin sonuçlarından korkmaya dayanabilir. Korku normalde olası ceza biçimleri hakkındaki bilgilere dayanır. Devletler, yargılamalar, para cezaları, hapis, işkence ve ölüm cezaları gibi ceza tehditleriyle tanınırlar. Diğer aktörler, sosyal dışlanma, desteğin geri çekilmesi ve – devlet aktörlerine gelince – fiziksel veya psikolojik cezalandırma tehditleriyle insanları itaat etmeye zorlayabilir. İnsanların kendi çıkarlarına ek olarak işbirliği yapmalarının en sık nedenleri cehalet ve bilgisizliktir. Norm, itaat etmek, emir, düzenlemelere uymak ve diğerlerinden farklı davranmamaktır. İşbirliği yapmamanın olması için korkuyu, cehaleti ve itaati ortadan kaldırmak gereklidir, ancak yeterli değildir.

Şiddetsiz müdahaleler

Şiddetsiz müdahale, şiddet içermeyen eylemlerin üç kategorisinin sonuncusudur. Bunlar, başlangıçta çatışmada yer almayan birinin bir tür doğrudan katılımının gerçekleştiği eylemlerdir. Bir duruma doğrudan müdahalede bulunan kişiler, genellikle kendilerini daha yüksek risklere maruz bırakırlar ve sonuçlar hem daha acil hem de daha ciddi olabilir. Müdahaleciler, faaliyetlerine bağlı olarak, çatışmanın paydaşları olabilirler. Şiddetsiz müdahaleler birçok bağlamda gerçekleşebilir. Sokakta tek bir kişi saldırıya uğradığında birinin müdahale etmesi küçük çaplı bir örnektir. Grup düzeyinde ise Shanti Sena'nın¹⁸ üyelerinin, Hindistan şehirlerinde

Müslümanlarla ve Hinduların arasındaki savaşa müdahale etmek için bir araya gelmesi örnek verilebilir. Son yirmi yılda barış hareketinden insanların sadece kendi ülkelerinde değil, başka ülkelerdeki savaş bölgelerine giderek eylemler gerçekleştirdiklerini gördük. Vietnam Savaşı sırasında çoğu aktivist kendi şehirlerinde gösteri yaptı veya dünyanın dört bir yanındaki ABD büyükelçiliklerinin dışında toplandı. Balkanlar'daki savaşlarla birlikte ilk büyük eylemci dalgasının savaş alanına girdiğini gördük. Daha önce yapılmıştı, ama sadece küçük sayılarda. Filistin, Kolombiya, Sri Lanka ve Irak'taki mevcut savaşlarda, savaş halindeki ülkelerdeki şiddetsiz eylemler, önceki savaşlardan önemli ölçüde daha büyüktür. Bu eylemlerden bazıları yerel sivil toplumu desteklemek için vardır; diğerleri ise kendi gündemleriyle hareket eden 'üçüncü'¹⁹ kişiler olarak yürütülür. Yine de, çoğu savaş için, muharebe bölgesinin ne içinde ne de dışında güçlü hareketler olmadığını kabul etmek önemlidir. Savaşların çoğu için şiddetsiz girişimler henüz doğmamıştır.

Sivil itaatsizlik

Sivil itaatsizlik, daha fazla ilgiyi hak eden, şiddetsiz geleneksel bir eylem biçimidir. Genellikle güçlü tepkileri tetikleyen bir eylem biçimidir ve tüm kültürlerde, birçok bağlamda ve her türden aktör tarafından kullanılır. Sivil itaatsizlik, aşağıdaki dört kriteri karşılayan bir eylem türüdür:

1. Bir yasa veya genel kabul görmüş bir norm ihlal edilir.
2. Şiddet kullanılmadan yapılır.
3. Tam açıklıkta yapılır.
4. Ciddi bir bağlılıkla yapılır.

Bu dört maddenin her biri için birkaç kelime açıklama, bu şiddetsiz müdahale biçimini kavramayı kolaylaştıracaktır. İlk madde, eylemin yasa dışı olduğunu veya toplumda genel kabul görmüş normlara aykırı olduğunu söylüyor. Bu, eylemi tartışılabilir hale getiriyor ve birkaç aktörün tepkisini uyandırıyor. İkinci madde ise sivil itaatsizliğin şiddetsiz bir eylem olduğunu belirtiyor. Şiddetsizliğin tam olarak ne

anlama geldiği tartışmaya açıktır. Hiçbir insanın fiziksel olarak zarar görmeyeceği yaygın olarak kabul edilir, ancak çoğu kişi bir dereceye kadar psikolojik saldırganlığı ve maddi nesnelerin sembolik sabotajını kabul edecektir. Üçüncü kriter ise bu yasadışı eylemleri benzersiz kılar. Yasadışı bir faaliyette bulunmak ve bu konuda açık olmak, aktöre güçlü talepler getirir ve gözlemleyen veya çatışmanın parçası olanlar arasında tepkiler yaratır. Bu eylem biçimini kullanan kişilerin, faaliyetlerinin sonuçlarıyla yüzleşme zorunlulukları vardır. Bu da, aktivistlerin tutuklanmaktan kaçınmaya çalışmamaları veya gelecek duruşmalardan uzak durmamaları demektir. Yaptıklarının kamuoyuna açık bir "itirafı" genellikle bu eylemlere dahil edilir. Bu eylemleri 'komik' veya tamamen gösterişli etkinliklerden ayırmak için son kriter dahil edilmiştir.

Eylemin tanımı gereği yasa dışı olması onu çok tartışmalı bir hale getiriyor. Hiçbir kurum bu tür eylemleri asla destekleyemez ve sıklıkla onları 'anti-demokratik' ve tehlikeli olarak kınar. Tarihten biliyoruz ki, bu tür eylemler daha fazla ve daha iyi demokrasi için çalışan hareketlerin çoğu tarafından kullanılmıştır. ABD'deki Abolisyonist Hareket tarafından köleliğe karşı kullanılan sivil itaatsizlik eylemleri, evrensel oy hakkı için mücadelelerinde kadınların oy hakkını savunanlar, tüm vatandaşlar için eşit haklar için Sivil Haklar Hareketi, hakları için işçi hareketleri iyi bilinmektedir. Sendikalarda örgütlenme, zorunlu askerlik karşıtı hareketler, vicdani ret hakkı, çevre hareketi... Geriye dönüp bakıldığında, sivil itaatsizliğin kullanımının demokratik kalkınmanın yararına olduğu açıktır.

Şiddetin antitezi olarak şiddetsizlik

Şiddet, Johan Galtung tarafından tanımlanmış ve kategorize edilmiştir (Galtung 1969, 1990, 1996). Galtung doğrudan şiddet, yapısal şiddet ve kültürel şiddet terminolojisini kullanır. Kısaca, doğrudan şiddet, başkalarına kasıtlı olarak zarar vermektir. Yapısal şiddet, bir kişiyi hayattaki tüm potansiyelini yerine getirmek için gerekli olan temel ihtiyaçlara erişiminden mahrum bırakan sosyo-politik yapılar ve

kararların verdiği zarardır. Kültürel şiddet, doğrudan ve yapısal şiddetin kültürel gerekçesidir. Her birinin şiddetsizlik bağlamında kendi antitezleri vardır.

Doğrudan şiddetsizlik

Doğrudan şiddetsizlik, şiddet kullanmadan çatışmaları etkilemek için şiddetsizlik tekniklerinin kullanılmasıdır. Pragmatik şiddetsiz yöntemler ve stratejiler, doğrudan şiddetsizliğin parçalarıdır. Doğrudan şiddetsizlik, tüm insanlara eşit davranmayan kararlar, yasalar ve sistemlerle doğrudan yüzleşmek için kullanılır. Köleliğin kaldırılması, sömürgesizleştirme, ataerkil yapıların ortadan kaldırılması, savaşımlara karşı direniş ve emperyalist politikalar için verilen mücadelenin tümü doğrudan şiddetsizlikle doludur. İnsanlar yüzlerce yıldır gayri meşru güç sahiplerine karşı doğrudan şiddetsizlik kullandılar ve silahlı polis ve askeri güçlerle karşı karşıya kaldılar. Birçoğu başarılı sonuçlar elde etti.

Yapısal şiddetsizlik

Yapısal şiddetsizlik, toplumumuzda işbirliğini, uzlaşmayı, açıklığı, eşitliği ve çatışma durumlarında barışçıl eylemleri teşvik eden yapılardan oluşur. Demokratik kurumlar ve sistemler bu tür yapılara örnektir. Demokrasi burada, bugün birçok Batılı devlette bulduğumuz parlamenter devlet sistemlerinden çok daha fazlası olarak kastedilmektedir. Uzlaşma, kapsayıcılık, şeffaflık ve hesap verebilirlik gerçek demokraside önemli unsurlardır. Ve bunların hepsi birçok geleneksel topluluktaki unsurlardır. Siyasi, ekonomik, kültürel ve sosyal insan hakları yerine getirilirse, büyük ölçüde şiddetsiz bir toplumsal yapı ortaya çıkacaktır. Daha spesifik olarak, yapısal şiddetsizlik, bir toplumun insan haklarına ilişkin çatışmaların şiddetsiz şekilde ele alınmasına açık olan bölümleridir. Kaynakların, özgürlüklerin ve hakların eşitsiz dağılımı olduğunda, şiddetsiz bir yapı, insanlara bu tür çatışmaları barışçıl yollarla ele alma imkanı verir. Bu durumda, 'barışçıl', doğrudan şiddetsizliğin araçlarından daha fazlasını içerir. Birçok türde arabuluculuk, çatışma dönüşümü ve uzlaşma da içerir.

Kültürel şiddetsizlik

Kültürel şiddetsizlik, kültürümüzün şiddetsiz davranış geleneklerini aktaran ve şiddetsizlik değerleri ve niteliklerini anan ve onurlandıran kısımlarını içerir. Çoğu kültürde, dinde ve felsefede şiddetsiz gelenekler bulabiliriz. Nadiren baskın eğilim olmakla birlikte, diğer insanlarla ve/veya doğayla ilgili olarak normların ve davranış sistemlerinin önemli kısımlarını oluşturmaya devam ederler. Çatışmaları ele almanın şiddetsiz yolları, tarihte çok geriye götürülebilir. İstikrarsızlık zamanlarında ve şiddetli çatışmaların ortasında bile, duruma şiddetsiz teknikleri kullanarak yaklaşan bireyler ve gruplar buluyoruz. Burada çatışmadan kaçınanları değil, aktif olarak katılanları ama barışçıl yolları kullananları kastediyoruz. Bu bireyler genellikle bilge ve mantıklı kadınlar ve erkekler olarak kabul gördüler. Yerli halk arasında bu şiddetsiz değerlerin, tekniklerin ve etiklerin çoğu hâlâ topluluklarını yönetiyor. Hareketler, örgütler ve ağlar içinde bu niteliklerin çoğu entegre ve önemli unsurlardır.

Şiddetsizlik kültürü insanlık tarihinde derin köklere sahiptir. Tıpkı günümüz medyasında olduğu gibi, yazılı tarihimizde de şiddet eylemleri hakimdir. Ancak şiddetli çatışmalara rağmen, işbirliği yapma yetenekleri ilk günlerden beri insan yaşamını karakterize etmiştir. Tek tek insanlar, tarihimizde birçok kez toplum için hayatlarını feda ettiler. Fedakar davranış her zaman saygı duyulan bir erdem olarak görülmüştür. İnsan toplulukları, güçlü bir işbirliği gücü ve şiddet kullanmadan çatışmaları çözme kapasitesi olmadan gelişemezdi.

Medeniyetlerimizde barışçıl kökler arayanlar şiddetsiz davranışların belgelenecek kadar önemli görülmemesi için bir sorundur. Muhtemelen, çatışmaları ele almanın şiddetsiz yolları o kadar yaygındı ki, hiçbir zaman özel bir dikkat gösterilmedi. Bugün hala bu eğilimi görüyoruz. Çatışmalarla ilgili hemen hemen tüm araştırmalar en şiddetli olanlara odaklanır. Toplumsal çatışmalar, yalnızca ilgili gruplar savaş araçları kullandığında ilgi çeker ve aile içi çatışmalar yalnızca bireyler birbirini dövdüğünde ve/veya öldürdüğünde incelenir. Bu odaklanma o kadar güçlüydü ki, bazıları

çatışmayı yeniden tanımladı ve yalnızca şiddet içeren vakaları saydı. Diğer çatışmalar neredeyse hiç çatışma olarak kabul edilmedi. Ancak, çatışmaların şiddetsiz bir şekilde nasıl ele alınacağına dair en ilginç vakalar barışçıl çatışmalardır. Çatışmalarla ilgili araştırmaların amaçlarından biri, gelecekteki çatışmaların mümkün olduğunca barışçıl bir şekilde nasıl ele alınacağını öğrenmek olmalıdır. Çatışmaların barışçıl bir şekilde ele alınmasında yetenekli olmak için tarihimizdeki en barışçıl vakaları dikkatle incelemeliyiz. Napolyon savaşlarından bu yana hemen hemen her askeri muharebeyi bugünün askeri subayları müfredatlarında yaparken, barış işçileri de benzer bir şiddetsiz çatışma geçmişine sahip olmalıdır. Şiddet içermeyen vakaları belgeleme ihtiyacı göz ardı edilemez.

Şiddetsizlik dalgaları

Şiddetsiz Devrim kavramı son yirmi yılda bir yenilenme ve dönüşüm geçirdi. 1980'lerin başından günümüze kadar hükümetler ve parlamentolarla başarılı bir şekilde karşılaşan ve liderliklerinde değişiklik talep eden hareketlerin sayısı muazzam bir şekilde arttı. Devrimci hedeflere yönelik mücadelelerde şiddetsiz stratejilerin pragmatik kullanımı baskın eğilimdir. Aynı dönemde sadece sayılı silahlı hareket devletlere karşı mücadelelerinde başarı elde etti. Başarı elde eden devrimci hareketler için kullanılan araçlardaki bu değişiklik, gelecek on yıllar boyunca şiddetsizliğin kavramları, teorileri, araştırmaları ve kullanımı üzerinde bir etkiye sahip olacaktır.

Aşağıda mücadelelerinde esas olarak şiddetsiz araçları kullanan ve bir devletin liderliğini devirmede başarılı olan hareketlere odaklanılmıştır. Yalnızca nispeten güçlü ve örgütlü bir sivil topluma sahip ülkelerden gelen vakalar dahil edilmiştir. Hedeflerine henüz ulaşmamış sayısız hareket örneği unutulmamış, ancak bu bölüme dahil edilmemiştir. Rejim değişikliğinden başka amaçlar için mücadelelerinde şiddetsiz araçları etkin bir şekilde kullanan birçok toplumsal hareket de öyle. Sivil toplumun her kesiminden toplumsal hareketlerin büyük çoğunluğu, mücadelelerinde

neredeysi her gün Şiddetsizliği kullanıyor. Cinsiyet eşitliği, evre sorunları, insan hakları, ezilenlerle dayanışma, ifade özgürlüğü ve diğer önemli konulara odaklananların hemen hemen hepsinin araç dağarcığında yalnızca Şiddetsiz teknikler yer alır.

Ayrıca bu bölümde ele alınan vakalarda, yani 1980'lerin başından günümüze kadar olan dönem için kronolojik bir sınırlama yapılmıştır. n araştırmalar, o sırada değişim için çalışan hareketlerin araç kullanımında önemli bir değişiklik gerçekleŐtięini gösteriyor. 1945'ten beri bu tür hareketler için eğilim, mevcut rejimde bir değişiklik yapmayı amaçlayan başarılı hareketlerin stratejilerini esas olarak silahlı mücadele kullanımına dayandırmalarıydı. Polonya'da Dayanışma'dan bu yana, başarılı hareketler için önemli bir strateji, baŐkentlerin merkezi yerlerinde kitlesel gösteriler düzenlemektir. Bu vakaların her birini ayrıntılı olarak açıklamanın yeri burası değil, ancak ilk dalgadan birkaç vaka örnek gösterilecektir. Buradaki ana ders, Şiddetsiz strateji ve tekniklerin son on yıllardaki başarılı Şiddetsiz devrimleri karakterize ettiğidir. Vakaların çoğu, aŐaęı yukarı dört ayrı dalgada incelenebilir. Her dalgadaki vakalar farklı Őekillerde birbirine bağlıdır. İŞbirliği ve ilham ana ortak faktörlerdir.

Birinci dalga: Polonya, Bolivya, Uruguay and Filipinler

Polonya, 1980

Bu dalgadaki ilk vaka Polonya'daki Dayanışma'dır. İki yüzyıl süren silahlı ayaklanmanın ardından, 1980'de Polonyalı iŐçiler rejimle silahsız yollarla savaŐmaya çalıŐtılar ve bağımsız ticaret hareketi Dayanışmayı kurdular. Katolik Kilisesi ve Polonyalı papa, devam eden yıllarda bireylere ilham vermede ve cesaret vermede çok önemli bir rol oynadı. Papa'nın Haziran 1979'da Polonya'ya yaptığı ziyaret, Polonya'da Őimdiye kadarki en büyük toplanmalardan bazılarını harekete geçirdi. Papa'nın komünizme olan bakıŐından kimsenin Őüphesi yoktu.

Dayanışma, mücadelesinde sembolleri kullanmasıyla bilinir. Sadece bayrağı ve Katolik haçı değil, bir dizi anıt, tarihi an ve tanınmış kişiler, sansür zamanlarında dayanışmanın görüşlerini ifade etmek için kullanıldı. Kubik, *The Power of Symbols against the Symbols of Power* (1994) adlı kitabında, okuyucuya şiddetsiz araçlar hakkında mükemmel ve sofistike bir kültürel anlatı sunar.

1 Temmuz 1980'de, et fiyatlarını neredeyse yüzde 100 artıran bir hükümet kararı sonucunda ülkenin dört bir yanında yerel grevler patlak verdi. 20 Ağustos 1980'de Gdansk Grev Komitesi (MKS) kuruldu ve 21 talep sunuldu. Eylül ayı başlarında, üç şehirde işçilere sendika kurma ve grev hakkı veren anlaşmalar imzalandı.

21 Eylül'de Pazar Ayini, İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana ilk kez ulusal radyoda duyuldu. Sonbahar boyunca grevler ve davalar, Dayanışma ile hükümet arasındaki görüşmelerle iç içe geçti. Yüksek Mahkeme, Dayanışmayı 10 Kasım'da resmen tescil etti. 5 Aralık'ta Varşova Paketi ülkeleri Moskova'da bir zirve için bir araya geldi ve dört gün sonra Sovyetler Birliği Polonya'nın her yerinde askeri tatbikatlar başlattı; Macaristan 1956 veya Prag 1968'de olduğu gibi bir işgal korkusu arttı. Gelecek yılın Şubat ayı başlarında General Jaruzelski başbakan seçildi ve üç aylık bir "ateşkes" istedi. Ülkenin çeşitli yerlerinde genel ve endüstriyel grevler meydana geldi. Gdansk'taki tersanelerde başlayan grevler, ülkedeki birçok sektöre ve şehre yayıldı. Protestoların kapsamı ve şiddetin olmaması, hükümetin Dayanışma ile müzakerelere başlamak zorunda kaldığı bir durum yarattı. Sonbaharın sonuna kadar toplam 35 milyonluk nüfusta 10 milyona yakın kişi protestolara katıldı. Sendikalar, fikirlerin özgürce ifade edilmesi için çok sayıda farklı forum oluşturdu. Bağımsız Öğrenci Birliği kabul gördü, çiftçiler bağımsız Kırsal Dayanışmayı örgütlemeye başladılar. 1981'in tamamı grevler ve daha fazla örgütün tanınmasıyla devam etti. Zirveye 13 Aralık'ta Jaruzelski'nin sıkıyönetim ilan etmesi ve bir dizi Dayanışma lideri ve eylemcisinin tutuklanmasıyla ulaşıldı.

Sonraki bahar Dayanışma, yeraltında örgütlenmeye başladı ve Geçici Koordinasyon Komisyonu (TKK) kuruldu. 12 Ay boyunca, çok katılımcıyla olmadan bir dizi gösteri gerçekleştirdiler. Ekim ayında, yeni bir yasa, bağımsız, kendi kendini yöneten sendikaları feshetti ve Yeni Yıl'da sıkıyönetim askıya alındı. Ertesi yıl, Haziran ayında Papa'nın ziyareti sıkıyönetim kanununun kaldırılmasıyla sonuçlandı ve Ekim ayında Lech Walesa Nobel Barış Ödülü'ne layık görüldü. Mücadele devam etti ve Dayanışma halktan 1984 yerel yönetim seçimlerini boykot etmelerini istedi. Ertesi yıl, Gorbaçov'un Komünist Parti Genel Sekreteri olarak seçilmesiyle Sovyetler Birliği'nde büyük bir değişim başladı. 1989'da Dayanışma Sejm²¹'deki sandalyelerin yüzde 35'ini ve yeni üst meclis olan Senatodaki 100 sandalyenin 99'unu aldı. Neredeyse on yıllık şiddet içermeyen eylemlerden sonra bu, şüphesiz iyi bir sonuç. Lech Walesa'nın 9 Aralık 1989'da cumhurbaşkanı seçilmesi devrimin sonu olarak görülebilir.

Polonya, dünya çapındaki diğer birçok hareket için rol model ve ilham kaynağı oldu. Bağlamlar ve araçlar farklı olsa bile, Polonya örneği diğer muhalif hareketleri geniş çaplı şiddetsiz direniş örgütlemeye ve iktidardakilerle yüzleşmeye yönlendirdi.

Bolivya, 1982

Bolivya, şiddetsiz devrim için bir sonraki sahne oldu. Şiddetsiz seferberlik 1977'de maden bölgelerinden üç kadının başkent La Paz'da açlık grevi yapmasıyla başladı. Tanınmış bir kadın olan Domitila Barrios de Chungara da onlara katıldı ve kısa süre sonra ülke çapında birçok etkinlik takip etti. Bolivya, farklı bir siyasi ve kültürel bağlamda, fakat Polonya ile bazı ortak noktalara sahip bir ülkedir. Güçlü bir sendikanın varlığı, önemli bir ortak faktördür. General Luis Garcia Meza 1980'de kanlı bir darbeye öncülük etti. Demokrasiyi Savunma Komitesi (CONADE) 1980 baharında kuruldu ve siyasi muhalefeti harekete geçirdi. Bolivya sendikası Central Obrera Bolivya (COB), onlara katıldı ve madenlerde grevler ve daha sonra genel grevler için örgütlenmeye başladı. Nüfusun çoğunluğu çiftçi olduğu için, çiftçi

sendikası onlara katıldığında muhalefet yeni bir güç kazandı. Artan katılım ve artan sayıda çiftçinin gösterilere katıldığı beş genel grevden sonra, generaller 1982'de istifa etmek ve 1980 seçimlerini kazananlara hükümet yetkisi vermek zorunda kaldılar. Bolivya şiddetsiz direniş ile tanınmaz, ancak çok sayıda grev yapılmıştır. Polonya ile ilginç paralellikler taşımaktadır. Lech Walesa Nobel Barış Ödülünü aldığıında, COB sendikasıdan temsilcileri davet etti. Dayanışma ve COB açıkça yakın ilişkidir. Her iki durumda da işçi örgütleri çiftçi sendikaları ile işbirliği yaptı ve şiddetsiz yöntemleri kullanmaya karar veren güçlü bir koalisyon oluşturdu. Che Guevara'nın silahlı yöntemleri grevler, gösteriler ve boykotlardan daha az etkili olmadığı ortaya çıktı.

Uruguay, 1985

Haziran 1973'teki darbelerden sonra kimse Uruguay'daki askeri cuntaya meydan okumadı. Latin Amerika'daki en totaliter ve acımasız rejimlerden biri olarak kabul edildi. Her türlü muhalefet acımasız tepkilerle karşılandı. İnsanlar işkence gördü, öldürüldü veya ortadan kaldırıldı. Diktatörlük, gücünü meşrulaştırmak amacıyla 1980'de yeni bir anayasa için referandum düzenledi. Önerilen anayasa ülke üzerindeki askeri yönetimi kurumsallaştıracaktı, ancak nüfusun yüzde 57'si tarafından reddedildi.

Ağustos 1983'ün sonunda, Montevideo'daki Servicio Paz y Justicia'nın (Serpaj) küçük ofisinin önünde küçük bir gösteri düzenlendi. İçeride üç kişi 15 gündür oruç tutuyordu ve giderek daha fazla insan dayanışma için dışarıda toplandı. Yetkililer, ofisin ışığını, suyunu ve telefonu kesmişti. Bir gece yeni bir protesto biçimi doğdu, cacerolazo. Cacerolazo, tepki olarak ses çıkarmak için tencere, tava ve diğer mutfak gereçlerine vurmak anlamına gelir. Ses kısa sürede şehrin her yerinden duyuldu. İnsanlar evlerinin içinde olduğu sürece polis ve ordu pek bir şey yapamadı. Açık pencerelerle birlikte sesler etrafta dolaştı.

Serpaj, ilk büyük cacerolaza'dan kısa bir süre sonra hükümet tarafından yasadışı ilan edildi, ancak bu eylemler sayesinde hızla büyük bir ulusal insan hakları hareketine dönüştü. O sonbaharda başkent Montevideo'da işçi ve öğrenci örgütleri ayrı ayrı gösteriler yaptı. Ortak ve ana talep yeni seçimlerdi. 1984'ün başlarında, işçi ve sivil grevler orduyu ana muhalefet partileriyle müzakere etmeye zorladı. Bu tartışmaların bir sonucu olarak ordu, muhalefetteki Colorado Partisi'nden Julio Maria Sanguinetti'nin galip geldiği Kasım ayında ulusal seçimler düzenleme konusunda anlaşmaya vardı. Mart 1985'te göreve başladı.

Filipinler, 1986

Başarılı bir şiddetsiz devrimi deneyimleyen bir sonraki kıta, Asya. Corazon Cojuangco Aquino, muhalefet lideri eşi Benigno Aquino ile sürgüne gitti. Filipinler'e dönüşünde Marcos'un emriyle havaalanı pistinde vurularak öldürüldü. Corazon, cenazesi için eve döndüğünde, muhalefetin lideri olmaya ikna edildi. Kocasının ölümünü takip eden yıllarda, çok sayıda gösteriye öncülük etti ve 1986 seçimlerinde Marcos'a karşı durdu. O yılın Şubat ayında, Manilla dışındaki Quezon City'deki askeri kamplarda halk ayaklanmaları gerçekleşti. Başkan Ferdinand Marcos, 13 yıllık sıkıyönetim yasasının ardından ciddi bir muhalefetle karşılaştı. Marcos kazanacağından emindi ve cumhurbaşkanlığı seçimlerini duyurdu. Marcos'un seçimlerde hile yapacağı o kadar barizdi ki, birkaç seçim memuru protesto için yürüdü. Filipinler Katolik Piskoposlar Konferansı, ülke çapında kürsülerden okunan bir belge yayınladı. Halkın şiddete başvurmadan direnme görevi olduğunu ilan ettiler. 4 Şubat'ta Lueta Park'taki gösterilere bir milyon kişi katıldı. İki hafta sonra, iki milyondan fazla kişi parka geldi. Binlerce sivil, Marcos'un gösterileri durdurmak için sokaklara çıkardığı askeri tankları kuşattı. Göstericilerin aktif 'kardeşleşmesi' birçok askeri muhalefeti eylemcilerin destekçisi haline getirdi. Daha sonra, silahlı kuvvetlerin bir kısmı, seçimlerin gerçek galibinin Bayan Aquino olduğunu açıkladı. Başkentte Bayan Aquino'yu desteklemek için sarı tişörtlü kitlesel gösteriler

düzenlendi. Sarı renk, Aquino tarafından hareketinin sembolü olarak kullanıldı. Ne zaman halk arasında görülse, açık sarı giysiler giyiyordu. Bu yüzden 'Kanarya kuşu' lakabını aldı. Şubat ayının sonunda Marcos ülkeden kaçtı ve Corazon Aquino Filipinler'in yasal olarak seçilmiş başkanı olarak yerini aldı.

İkinci dalga: Doğu Avrupa ve eski Sovyet Cumhuriyetler Birliği

Doğu Avrupa'da değişim yılı 1989'du. Polonya'da komünizmin çöküşüyle birlikte, Sovyet bloğunun geri kalanında tek parti sistemlerinin meşrutiyeti ortadan kalktı. Ülkelerde ardı ardına insanlar sokaklara döküldü ve rejimlerin değişmesini talep etti. En muhteşem olay elbette Berlin Duvarı'nın yıkılmasıydı, ancak bahsetmeye değer diğer bazı olaylar "Demir Perde"nin doğusundaki birkaç ülkede gerçekleşti.

1989 yılına gelindiğinde, altı Doğu Avrupa ve Orta Avrupa ülkesindeki komünist rejimler, tek parti sistemlerini baltalayan şiddetsiz hareketlerle karşılaştı. Sonraki yıl boyunca bağımsız çok partili seçimler yapıldı. Bu olaylarda birçok benzerlik gözlemlenebilir. Halk hareketleri, siyasi liderlerine baskı yapmak için şiddetsiz yöntemler kullandı ve Sovyetler Birliği, komünist kurumların yardımına gelmekte tereddüt etti. Eski komünist liderler kendilerini baş edemeyecekleri zor durumlar içinde buldu. Polis ve askeri birliklerini şiddetli ayaklanmalarla baş etmek için eğittiklerinden protestocuların gelen şiddet eksikliğine nasıl tepki vereceklerini bilmiyorlardı. Uluslararası televizyonla birlikte aldıkları zarar, onarabileceklerinden çok daha yüksek hale geldi.

Örgütlü bir sivil toplumun şiddetsiz eylemleri Macaristan, Doğu Almanya, Çekoslovakya, Bulgaristan, Moldova, Moğolistan, Litvanya, Tacikistan, Azerbaycan, Estonya, Letonya ve Rusya'da önemli roller oynadı.

Üçüncü dalga: Sahraaltı Afrika

Sahraaltı Afrika'da benzer bir kitlesel şiddetsiz eylem dalgası ülkeden ülkeye eski rejimleri ortadan kaldırdı. Benin'deki muhalefet uzun süredir büyüyordu ve Berlin

Duvarı'nın yıkılmasından ilham aldı. 1991'de Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla birlikte, birçok frankofon ülke Benin'in yolunu izleme olasılığını gördü. 1989'da Çin'deki öğrenci hareketi ve Fransız devriminin iki yüzüncü yılı, yeni hareketlere ekstra enerji verdi. Şiddetsiz ve nispeten iyi örgütlenmiş muhalifler, eski Marksist rejimleri daha çoğulcu siyasal sistemlere yönelmeye zorladı. Burkina Faso, Gine, Senegal, Mali ve Malavi gibi ülkelerde, Benin'dekine benzer demokratikleşme dalgaları izledi. Ve en bilinen vaka olan Güney Afrika, 1994 yılında uzun ve çoğunlukla şiddetsiz bir mücadeleden sonra apartheid sisteminden kurtuldu. 2001 yılında, Madagaskar Cumhurbaşkanı Ratsiraka, seçimlerin resmi sonuçlarını kabul etmeyen iyi organize olmuş bir muhalefetle karşı karşıya kaldı. Geniş çaplı gösteriler, grevler ve barışçıl protestolar onu 2002'de istifa etmeye zorladı.

Dördüncü dalga: Sırbistan, Gürcistan, Ukrayna, Kırgızistan, Lübnan

Bir sonraki dalga hala devam etmekte. NATO'nun 1999'da Sırbistan'ı bombalamasıyla Slobodan Miloseviç'e karşı muhalefet zayıfladı. Ancak 1996-97 döneminde şiddetsiz muhalefetten elde edilen deneyimler, 2000 sonbaharında yapılacak seçimlerde Miloseviç'in görevden alınmasını amaçlayan yeni ve daha iyi organize edilmiş bir muhalefetin temeli oldu. Seçimlerin resmi sonuçlarına karşı çıkan bir dizi gösterinin ardından, Milyonlarca insan 5 Ekim'de Belgrad'da toplandı. Şehri doldurdular, hükümet kontrolündeki televizyon kanalını ve parlamentoyu işgal ettiler ve Miloseviç istifa etti. Öğrenci hareketi Otpor bu devrimde çok önemli bir rol oynadı. Otporlu aktivistler daha sonra diğer ülkelerdeki öğrencileri eğittiler ve Gürcistan, Ukrayna ve Kırgızistan'daki benzer hareketler için danışmanlık yaptılar. Bu üç ülke 2003-05 döneminde benzer devrimlerden geçti. Benzer bir devrim 2005'te Lübnan'da gerçekleşti. Ve eski Sovyet devletlerinin birçoğu için muhalif hareketler benzer devrimler için örgütleniyor.

Bu durumlarda şiddetsizliğin rolü neydi?

Yukarıda bahsedilen devrimlerin her biri benzersizdir. Ancak aynı zamanda birkaç ortak noktaları var. Hepsi, merkezi yerlerde toplanan geniş insan kitleleriyle pragmatik bir şiddetsiz strateji içeriyor. Amaç gücü, birliği ve iktidarı göstermektir. Çoğu durumda, bir seçim sürecin bir parçası - ya muhalefet başarılı bir şekilde seçim talep ediyor ya da bir seçim yapılıyor ve muhalefet eski rejimi iktidarda kalmak için hile yapmakla suçluyor. Bu vakaların çoğu, bir tür dış destek unsuruna sahiptir. Bu, muhalefete siyasi ve/veya manevi destek olabilir veya protestoları organize etme, eğitime ve gerçekleştirme konusunda pratik bir yardım olabilir. En çok tartışılan yardım biçimlerinden biri, yabancı devletlerden veya vakıflardan yerel muhalefet gruplarına yapılan mali transferlerdir.

Bu tartışmanın önemli olduğu ve önümüzdeki yıllarda daha fazla ilgiye ihtiyaç duyacağı açıktır. Sorulardan bazıları şunlardır: Dış finansman muhalefetin gündemini ne ölçüde etkileyecek? Fon verenlerin kim olduğuna bağlı olarak, bu çatışmalarda dış finansmanın farklı bir işlevi olacak mı?

Mali, pratik, siyasi ve manevi desteğin rolü ve etkisi henüz yeterince araştırılmamıştır. Dış güçlerin bir muhalefet için kasıtlı olarak sorun yarattığı ve hedeflerine ulaşmalarını engellemeye çalıştığı konusunda da pek çalışma yok. Önemli bir diğer soru da, yerel hareketlerin başarıya ulaşması için dışarıdan bir müdahalenin önemli, gerekli veya yeterli olup olmadığıdır. Bir diğer önemli ve tartışmalı soru ise, iktidara geldikten sonra gelen güç sahiplerinin gündemini dış desteğin ne ölçüde etkilediğidir. Bunların hepsi, gelecek yıllarda şiddetsiz devrimler üzerine araştırma yapmak için önemli görevlerdir.

Eski rejimi kaldırmak için yetersiz

Başarılı şiddetsiz siyasal devrimlerin uzun listesinin hepsinin tek bir sorunlu sonucu var; bir rejimi daha iyi bir şeyle değiştirmekten çok ortadan kaldırmak konusunda daha başarılı oldular. Sadece birkaçı, eski toplum çöktüğünde yeni ve daha iyi bir

toplum inşa etmek için iyi hazırlanmış bir stratejiye sahipti. Bazı değişimler çoğu için şu şekilde tanımlanabilir:

- Çok partili seçimleri getirdiler.
- Dış politikaları ABD ve AB'ye karşı daha dostane olmuştur.
- Neo-liberal piyasa ekonomileri tanıtılıyor.

Kapsamlı özelleştirme ve liberalizasyona sahip yeni ekonomik sistem büyüyen bir ekonomi ile sonuçlanır. Sermaye giderek büyür. Prensipde her vatandaş için daha fazla zenginlik vardır. Ancak piyasa ekonomisi, fazlalığın adil bir şekilde dağıtılması için bir sistem içermediğinden, azınlığın eline geçer. Zengin ve fakir arasındaki uçurum, eskisinden daha derin ve daha geniş olma eğilimindedir. Bu, ölümcül bir yapısal şiddet biçimiyle sonuçlanır ve toplumlardaki en zayıf olanlar için kritik sonuçlar doğurur. Özetle: Modern şiddetsiz devrimlerin daha fazla yapısal şiddetle sonuçlanması bir eğilimdir.

Şiddetsiz devrimlerin bu yanı bu ülkelere özgü bir şey değil. Dünya çapında neredeyse tüm devletler yeni küresel ekonomiye dahil olmuş ve benzer sorunlarla karşı karşıyadır. Gandhi Hindistan'ın kurtuluşunu değerlendirdiği zaman, toplumların değişimlerinin yalnızca insanları en üst düzeyde "yüzeysel" olarak değiştirerek meydana geldiği ve hiçbir derin sosyal değişimin meydana gelmediği de ortaya çıktı. Kesin inancı, bunun çok fazla işbirliği yapmamanın ve çok az "yapıcı çalışmanın" bir sonucu olduğuydu. Gandhi'nin vardığı sonuç, bir ülkenin şiddetsiz bir topluma dönüşmesi için, yeni şiddetsiz toplumu inşa etmeye "devralmadan" çok önce başlaması gerektiği ve siyasi yapıları değiştirmenin yanı sıra sosyal yapıları da değiştirmenin gerekli olduğuydu. Buna ek olarak, Gandhi hevesle bir "iç devrim" olmadan şiddetsiz bir toplum olamayacağını savundu. Gandhi'ye göre, İngiliz yönetimine karşı mücadele sırasında her bireyin tutumunu ve ruhunu değiştirme çalışması yeterince yapılamadı ve bu nedenle özgürleştirilmiş Hindistan, iç şiddetli

çatışmalarla dolu oldukça sıradan bir devlet haline geldi, bölündü ve asla bir araya gelmedi, şiddetsiz bir duruma yaklaşamadı bile.

Gandhi geleneğindeki 'total devrim' her bireyin siyasi gücünü, sosyal yapısını ve içsel dönüşümünü değiştirmeyi içeriyorsa, o zaman yukarıda sunulan şiddetsiz devrim dalgaları, şiddet içermeyen bir toplumun gerçekleşmesi için gerekenin yalnızca bir bölümüdür.

Gelecek

Şiddetsizlik üzerine barış araştırması, önde gelen üniversitelerden ve kurumlardan hiçbir zaman silahlar, savaşlar ve diğer şiddet türleri üzerine yapılan çalışmalarla aynı kaynakları ve ilgiyi görmedi.

Ancak modern barış araştırmalarının ilk günlerine gösterilen ilgiden sonra, yirmi birinci yüzyılın başlarında bir rönesans vardır. Bugün her zamankinden daha fazla kitap yayınlanıyor ve daha fazla araştırma yapılıyor. Akademideki kararlı bireyler ve aktivistler tarafından etkileyici miktarda iş yapıldı. Çoğu, şiddetsiz aracın daha pragmatik anlayışına odaklanmakta. Artan sayıda uygulayıcının değerlendirmeleri ve vaka çalışmaları hakimdir. Yeni teoriler geliştirmeye gelince, üretim hala nispeten yetersiz kalmakta.

Mohandas Karamchand Gandhi, şiddetsizlik teorileri ve tekniklerini geliştirenler arasında en iyi bilinen isimlerden biri. "En iyi" ünvanına sahipti ve 1947'de vefat ettiğinden beri hiçbiri sahayı onun kadar ileriye taşıyamadı. Hayatı, pratiği ve fikirleri, bu araçları alıp pratik mücadelelerinde kullanan birçok kişiye ilham kaynağı oldu. Doğrulukla Deneyletim adını taşıyan otobiyografisi hayatındaki liderlik metodolojilerini içeriyor. Gandhi, ok çeşitli siyasi eylemler, diyetler, topluluk biçimleri, ortak ilişkileri ve yapıcı kampanyalar denedi.

Muhtemelen Gandhi ile boy ölçüşebilecek hiç kimse olmayacak, ancak aynı yolu izleyip 'gerçek ile deneyler' yapabilen pek çok kişi var. Şiddetsiz yeni araçlar

geliştirmek için yaratıcılığı ve empatiyi kullanmak; onları çatışma durumlarında test etmek ve iyi belgelenmiş deneyimlerin bir kaydını oluşturmak, gelecek yıllarda şiddetsizlikle ilgilenenler için en önemli iştir. Bu eserde insan faaliyetlerinin her kesiminden akademisyenler ve aktivistler için görevler bulunmaktadır.

Notlar

1. Konfüçyüs'ten Seçmeler - sözde Konfüçyüs'ün sözleri, ancak metin Konfüçyüs'ün ölümünden yaklaşık 400 yıl sonrasına kadar toplanmadı ve düzenlenmedi. "İçin Kitaplar" olarak da adlandırılır.
2. Geleneksel olarak Konfüçyüs'e atfedilen ve Konfüçyüsçülüğün temel metinlerini oluşturan beş eser. Konfüçyüs ve öğrencilerinin yazılarının koleksiyonuna genellikle "Dört Kitap ve Beş Klasik" denir.
3. Mahabharata olarak bilinen Hint destanının bir parçası olan Sanskritçe bir şiir.
4. (Arapça, Kuran-ı Kerim.) İslam'ın birincil kutsal kitabı.
5. Hristiyan inancının temelini oluşturan 27 kitap içeren Hristiyan İncil'in ikinci bölümü. Şimdiki haliyle Yeni Ahit kanunu ilk olarak 367'de İskenderiye Piskoposu Aziz Athanasius tarafından listelendi. Bu kanun, 397'de Üçüncü Kartaca Konseyi'nde herkes tarafından kabul edilene kadar giderek daha geniş bir kabul gördü. Sorgulanmak.
6. İbranice İncil'in Yahudi adı. Yahudiliğin kutsal kitabı ve Hristiyan İncil'in ilk bölümüdür.
7. İbranice İncil'deki kutsal yazılardan ayrı olarak, Yahudi sözlü kanunu ve haham öğretilerinin bir derlemesi.
8. (Yol ve Gücü.) Taoizm olarak bilinen Çin felsefesi ve dininin temel metni.
9. Sihler için kutsal metinler. Metinler, Sih dininin kurucularının ve Hinduizm ve İslam dahil olmak üzere diğer dinlerden çeşitli diğer azizlerin gerçek sözlerini içerir.
10. Upanişadların son bölümünü oluşturduğu Hinduizmin kutsal kitabı.
11. Gandhi, M.K. (1970) Mahatma Gandhi'nin Toplu Eserleri, Cilt. 37, Yeni Delhi: Yayınlar Bölümü, Bilgi ve Yayın Bakanlığı, Hindistan Hükümeti.
12. Tüm hayatlarını moksha arayışına (hayatlar zincirinden kurtuluş) adayan Hindu erkekleri (ve bazı kadınlar). Bu mübarek adamlar dünyevi kaygılardan vazgeçer ve sadaka ile yaşarlar.

13. Manu koduna göre, bir Kshatriya, Vedik kast sistemindeki dört varnadan biri olan askeri veya saltanat düzeninin bir üyesidir.
14. 'Yapıcı Çalışma', İngilizler ülkeyi bir koloni olarak yönetirken geleceğin kurtarılmış Hindistan'ı inşa etmeye başlamaktı. Kendi kıyafetlerinizi eğirme, dokuma ve dikme yoluyla İngiliz tekstillerinden bağımsız olmak, Gandhi'nin bağımsız bir devlet mücadelesine dahil ettiği birkaç kampanyadan biriydi.
15. Jayaprakash Narayan (1902–79).
16. Sampurn Kranti Vidyalaya'nın (Toplam Devrim Enstitüsü) kurucusu.
17. Bu terimler hakkında çok iyi bir açıklama ve tartışma, Næss'in (1974) Satyagraha ve Group Conflict'inde bulunabilir.
18. Gandhi ve Vinoba Bhave'nin aşramlarında Shanti Sena'nın ilk tohumları, Barış Ordusu gelişti. 1920'lerde Shanti Sena, Hindistan'ın bağımsızlık mücadelesinin bir parçası oldu ve korkusuz ve tutkulu iş arkadaşlarını besledi.
19. Bu terim, bir çatışmada yalnızca iki aktör olduğunu belirtir. Bu yaygın yanlış anlama, çatışmalarla ilgili çok yüzeysel görüşlere dayanmaktadır. Daha iyi bir terim 'n+1 taraf' olacaktır.
20. Bunun başlıca nedenlerinden biri, Sovyetler Birliği'nin Olimpiyat Oyunlarından önce Varşova Paktı ülkelerinden Moskova'ya büyük miktarlarda et gönderme talebiydi. Sovyetler Birliği'nde et kıtlığı olduğuna dair Batılı söylentilerin yanlış olduğunu kanıtlamak istediler.
21. Yuvarlak masa tartışmalarında kararlaştırılan maksimum rakam buydu.

Referanslar

- Desai, N. (1980) *Handbook for Satyagrahis: A Manual for Volunteers of Total Revolution*, New Delhi: Gandhi Peace Foundation.
- Galtung, J. (1969) 'Violence, peace, and peace research', *Journal of Peace Research*, 6, 3: 167–91. Galtung, J. (1990) 'Cultural violence', *Journal of Peace Research*, 27, 3: 291–305.
- Galtung, J. (1996) *Peace by Peaceful Means: Peace and Conflict, Development and Civilization*, Thousand Oaks, CA: Sage.
- Galtung, J. and Næss, A. (1955) *Gandhi's politiske etikk*, Oslo: Grundt Tanum.
- Gier, N.F. (2004) *The Virtue of Nonviolence: from Gautama to Gandhi*, Albany: State University of New York Press.
- Kubik, J. (1994) *The Power of Symbols Against the Symbols of Power: The Rise of Solidarity and The Fall of State Socialism in Poland*, Pennsylvania: State University Press.
- Hunter, A. (2003) *Forgiveness in Jainism*, Coventry: Centre for Peace and Reconciliation Studies. Næss, A. (1974) *Gandhi and Group Conflict: An Exploration of Satyagraha – Theoretical Background*, Oslo: Universitetsforlaget.
- Narain, J.P. (1978) *Towards Total Revolution*, vol. 1, Bombay: Popular Prakashan.
- Sharp, G. (1973) *The Politics of Nonviolent Action*. Boston, MA: P. Sargent Publisher.
- Vinthagen, S. (2005) *Ickevåldsaktion. En social praktik av motstånd och kontsruktion* [Nonviolent Action – A Social Practice of Resistance and Construction], *PADRIGU*, Gothenburg: Gothenburg University.